

LHV Pensionifond S

Majandusaasta aruanne 2017

LHV Pensionifond S**Majandusaasta aruanne****01.01.2017 – 31.12.2017**

Fondi nimi	LHV Pensionifond S
Fondi liik	Lepinguline fond
Fondijuht	Andres Viisemann Romet Enok (alates 01.02.2018)
Põhitegevusala	Kohustusliku pensionifondi varade investeerimine, EMTAK 65301
Juriidiline aadress	Tartu mnt. 2, Tallinn 10145
Telefon	(372) 6 800 400
Faks	(372) 6 800 402
Fondivalitseja	AS LHV Varahaldus
Fondivalitseja äriregistri number	10572453
Fondivalitseja juhatus	Mihkel Oja Joel Kukemelk
Audiitor	AS PricewaterhouseCoopers

Majandusaasta aruanne sisaldab fondi tegevusaruannet, raamatupidamise aruannet ja selle lisasid, investeringute aruandeid, tehingu- ja vahendustasude aruannet ning sõltumatu vandeaudiitori aruannet.

Sisukord

TEGEVUSARUANNE	4
Fondivalitseja juhatuse allkirjad LHV Pensionifond S 2017. a majandusaasta aruandele	6
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	7
Bilanss	7
Tulude ja kulude aruanne	8
Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne	9
Rahavoogude aruanne	10
Raamatupidamise aruande lisad	11
Lisa 1 Üldine informatsioon	11
Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest	11
Lisa 3 Finantsriskide juhtimine	18
Lisa 4 Kapitali juhtimine	23
Lisa 5 Finantsvarade ja -kohustuste õiglase väärtus	23
Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne	24
Lisa 7 Viitlaekumised	24
Lisa 8 Seotud osapooled	24
TEHINGU- JA VAHENDUSTASUDE ARUANNE	25
FONDI INVESTEERINGUTE ARUANNE SEISUGA 31.12.2017	26
FONDI INVESTEERINGUTE ARUANNE SEISUGA 31.12.2016	29
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	31

TEGEVUSARUANNE

LHV Pensionifond S on kohustusliku kogumispensioni võimaldamiseks loodud lepinguline investeerimisfond. Fondi investeerimispoliitika põhiprintsiip on osakuomanike sissemaksete väärtuse pikaajaline stabiilne kasvatamine. Fondivalitseja rakendab fondi vara investeerimisel aktiivset investeerimisstrateegiat, otsustades fondi vara täpse jagunemise erinevate varaklasside ja investeerimisobjektide vahel igapäevase juhtimise käigus. Sõltuvalt turuolukorrast võib fondi vara jaotus erinevate varaklasside ja instrumentide vahel erineda oluliselt. Fondi deponooriumis avatud arvelduskontol oleva raha osakaalu fondi vara turuväärtusest hoitakse tavaliselt tasemel, mis on vajalik fondi tegevusega seotud jooksvate kulude katmiseks ning vajaliku likviidsuse tagamiseks. Fond ei investeeriks aktsiaturgudele. Oluline osa fondi varast investeeritakse võlakirjadesse, mille emitendiks on erasektori äriühingud.

2. mail 2017 muutusid olulisel määral fondi tingimused, sh investeerimispiirangud ja fondi arvelt kantavad tasud. Samuti muutus fondi depoopank. 2. jaanuaril 2018 muutusid fondi tingimused ja prospekt uuesti. Viimase muudatusega viidi dokumentatsioon vastavusse uue investeerimisfondide seadusega. Muutusid ka fondi arvelt kantavad tasud.

LHV Pensionifond S ühines 3. mail 2017 LHV Pensionifondiga Intress (kuni 31.08.2016 nimetusega Kohustuslik Pensionifond Danske Pension Intress). Ühinemise tulemusel jäi alles LHV Pensionifond S ja LHV Pensionifond Intress lõpetas oma tegevuse, kõik tema varad ja kohustused läksid ilma likvideerimismenetlusega üle LHV Pensionifondile S. Ühinemiseks andis Eesti Finantsinspeksioon loa 12. detsembril 2016. Ühinemine toimus osakute väärtuse alusel, mis arvutati 2. mail 2017 sellele eelneva pangapäeva, s.o 28. aprilli 2017, kohta. Ühinemise heakskiitmine ning ühinemise kompensatsioonina osakute vastuvõtmine ei nõudnud osakuomanike poolset tegutsemist.

AS LHV Varahaldus ostis 2016. aastal Danske Bank A/S-ilt fondivalitseja Danske Capital AS, mis ühendati samal aastal LHV Varahaldusega. Fondivalitsejate ühinemise tulemusena suurenes LHV valitsetavate pensionifondide arv 6lt 11ni, sealhulgas kohustuslike pensionifondide arv 5lt 8ni. Seejuures oli ühinemise tulemusena LHV valitsetavateks fondideks saanud kohustuslike pensionifondide aktsiatesse investeerimise osakaal kõigi 3 lisandunud pensionifondi puhul sama, mis vähemalt ühel LHV poolt juba fondivalitsejate ühinemise eelselt valitsetaval fondil. LHV Pensionifondi Intress ja LHV Pensionifondi S puhul oli aktsiate osakaal võrdne (aktsiatesse ei võinud investeerida) ning nende investeerimispoliitikates ei olnud ka muid piisavalt olulisi erinevusi. Sellest tulenevalt oli mõistlik nimetatud fondid ühendada.

1. veebruarist 2018 on fondil kaks fondijuhti. Andres Viisemanni kõrval juhib fondi ka Romet Enok.

Võlakirjaturgude ülevaade

Oodatult pakkus eurosooni võlakirjaturg 2017. aastal madalat tootlust, andes tulemuseks veidi enam kui pool protsenti. Seejuures olid ülekaalukalt parima tulemusega madalama krediidikvaliteediga ettevõtete võlakirjad, kus võit ulatus isegi enam kui nelja protsendi tasemele. Seevastu turu ankruks olev Saksa valitsuse väärtpaberite turg jäi kokkuvõttes juba miinuspoolele, kui 10 aasta intress kerkis aastaga 0,2% lähedalt 0,4%ni. Euroopas hirmutab võlakirjainvestoreid keskpanga erakordsete tugimeetmete lõpptähtaja kätte jõudmine. Globaalselt on võlakirjaturu taustaks lisaks Ameerika Ühendriikides jätkuv intresside tõstmise tsükkel.

Eelmises aastaruandes välja toodult ei ole me juba pikema aja jooksul lisanud rahvusvahelistelt võlakirjaturgudelt uusi positsioone ettevõtete võlakirjades. Tulenevalt kõrgest hinnatasemest ei teinud me seda ka 2017. aastal. Olemasolevatest investeringutest pakkusid Läti ja Leedu valitsuste võlakirjad ka 2017. aastal turu keskmisest paremat tootlust, kuid ka siin on edasine oodatav tootlus jõudnud küllaltki madalale tasemele. Teistest suurematest positsioonidest pakkusid Bulgaaria valitsuse, Citadele panga ja Brasil Foodsi võlakirjad vastavalt 7,5%, 6,25% ja 4,25% tootlust. Bulgaaria võlakirjad müüsiime sügisel täies ulatuses, teenides veidi enam kui kolme aastase investeerimisperioodiga 23% tootlust. Nii ostu kui müügi hetkel oli tegemist fondide suurima üksiku investeringuga väljastpoolt Baltikumi.

Uusi positsioone võtame hetkel fondidesse väljastpoolt finantsturge, st aidates ettevõtetega otse suheldes uute võlakirjade loomisele kaasa Eestis ja laiemalt Baltikumis. Sellisel lisasime pensionifondi portfelli Transpordi Varahalduse ja Riigi Kinnisvara võlakirju. Kokku investeerisime selliselt 163 EURm ehk aastalõpu seisuga ligilähedaselt 22% LHV aktiivselt juhitud pensionifondide võlakirjaportfelli mahust. Näeme seda suunda jätkuvalt kõige atraktiivsema rahapaigutuse võimalusena hetkel. Jätkame tööd kohalike emitentide leidmiseks ja loodame portfellidele juba peagi täiendust.

Konservatiivsete fondide võrdlus *	NAV 31.12.2016	NAV 31.12.2017	Osaku puhasväärtuse kasv
Swedbank Pensionifond K1	0,83416	0,83979	+0,67%
Luminor C Pensionifond	0,88546	0,88734	+0,21%
SEB Konservatiivne Pensionifond	0,91325	0,91130	-0,21%
LHV Pensionifond XS	1,19154	1,18708	-0,37%
LHV Pensionifond S	1,28393	1,27616	-0,61%

* Võrdlevad puhasväärtused on kajastatud veebilehe www.pensionikeskus.ee (Pensionikeskus) andmete alusel. Kuivõrd 31.12.2016 oli laupäev, kuvab Pensionikeskus selle päeva asemel 30.12.2016 puhasväärtust ning kuivõrd 31.12.2017 oli pühapäev, kuvab Pensionikeskus selle päeva asemel 29.12.2017 puhasväärtust.

Fondivalitseja juhatuse allkirjad LHV Pensionifond S 2017. a majandusaasta aruandele

Fondivalitseja AS LHV Varahaldus juhatus on koostanud LHV Pensionifond S 2017. a majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest, investeringute aruandest, tehingu- ja vahendustasude aruandest ning sõltumatu vandeaudiitori aruandest.

Mihkel Oja
Juhatuseliige

Joel Kukemelk
Juhatuseliige

Tallinn, 28.03.2018

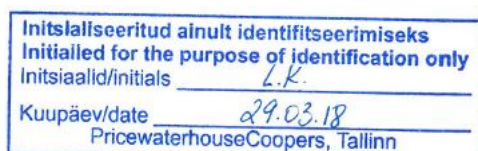
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Bilanss

(eurodes)

Varad	Lisa	31.12.2017	31.12.2016
Raha ja raha ekvivalendid		10 476 499	7 035 155
Tähtajalised hoiused		5 138 743	14 086 502
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:			
Võlakirjad	5	42 714 956	37 268 699
Laenud ja nõuded:			
Noteerimata võlakirjad		5 901 857	0
Viitlaekumised	7	28 282	0
Varad kokku		64 260 337	58 390 356
Kohustused ja fondi vara puhasväärtuses			
Lühiajalised kohustused			
Võlgnevus fondivalitsejale	8	43 515	47 090
Lühiajalised kohustused kokku		43 515	47 090
Kohustused kokku v.a osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuses		43 515	47 090
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuses	6	64 216 822	58 343 266
Kohustused ja fondi vara puhasväärtuses kokku		64 260 337	58 390 356

Lisad lehekülgedel 11 kuni 24 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Tulude ja kulude aruanne

(eurodes)

	Lisa	2017	2016
Tulud			
Intressitulu		1 185 280	1 106 271
Neto kasum/kahjum õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja –kohustustest:			
Võlakirjadelt		-1 025 939	512 164
Neto kasum/kahjum valuutakursi muutustest		-29 137	2 147
Tulud kokku		130 204	1 620 582
Tegevuskulud			
Valitsemistasud	8	509 381	534 040
Tehingutasud		261	807
Muud tegevuskulud		755	60
Tegevuskulud kokku		510 397	534 907
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuse muutus		-380 193	1 085 675

Lisad lehekülgedel 11 kuni 24 on raamatupidamise aastaruande lahutamatud osad.

Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne
(eurodes)

		01.01.2017	01.01.2016
	Lisa	-31.12.2017	-31.12.2016
Fondi vara puhasväärtus aruandeperioodi algul		58 343 266	52 876 025
Osakute märkimisel laekunud raha		16 691 554	10 949 636
sh. LHV Pensionifond-i Intress ühinemisel		3 953 041	0
Osakute lunastamisel tasutud raha		-10 437 805	-6 568 070
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuse muutus		-380 193	1 085 675
Fondi vara puhasväärtus aruandeperioodi lõpus	6	64 216 822	58 343 266
Ringluses olevate osakute arv aruandeperioodi lõpus		50 317 660	45 440 303
Osaku puhasväärtus aruandeperioodi lõpus	6	1.27623	1.28395

Lisad lehekülgedel 11 kuni 24 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialed for the purpose of identification only Initsiaalid/initials <u>L.K.</u> Kuupäev/date <u>29.03.18</u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
--

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2017	2016
Rahavood põhitegevusest		
Laekunud intressid	1 156 998	1 106 271
Saldeeritud finantsinvesteeringute ostud ja müügid	-12 374 053	8 781 896
Saldeeritud tähtajaliste hoiuste laekumised ja väljaminekud	8 947 759	-9 218 754
Makstud tegevuskulud	-513 972	-534 807
Neto rahavood põhitegevusest	-2 783 268	134 606
Rahavood finantseerimistegevusest		
Osakute emiteerimisest laekunud	16 691 554	10 949 363
Osakute lunastuse eest tasutud	-10 437 805	-6 568 070
Neto rahavood finantseerimistegevusest	6 253 749	4 381 566
Rahavood kokku	3 470 481	4 516 172
Raha ja raha ekvivalentide muutus	3 470 481	4 516 172
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	7 035 155	2 516 836
Valuutakursside muutuse mõju	-29 137	2 147
Raha ja raha ekvivalentide aruandeperioodi lõpus	10 476 499	7 035 155

Lisad lehekülgedel 11 kuni 24 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Raamatupidamise aruande lisad

Lisa 1 Üldine informatsioon

LHV Pensionifond S (edaspidi: Fond) moodustati 20.02.2002 ning Fond alustas investeerimistegevust 2002. aasta suvel. Fond investeerib 100% varadest võlakirjadesse, rahaturuinstrumentidesse, hoiustesse, teiste investeerimisfondide osakutesse või aktsiadesse ja muusse varasse. Konservatiivsuse tagamiseks ei investeeeri LHV Pensionifond S aktsiaturgudele. Oluline osa Fondi varast investeeritakse võlakirjadesse, mille emitendiks on erasektori äriühingud.

LHV Pensionifond S fondivalitsejaks on AS LHV Varahaldus, asukohaga Tartu mnt. 2, Tallinn.

Koostatud raamatupidamise aruanne kajastab Fondi majandustegevust perioodil 01.01.2017 kuni 31.12.2017.

Raamatupidamise aruanne on koostatud eurodes.

Käesolev raamatupidamise aruanne on fondivalitseja juhatuse poolt heaks kiidetud 28.03.2018.

Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

2.1 Aruande koostamise alused

LHV Pensionifond S raamatupidamise aruanne on koostatud vastavuses Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt (IFRS EU). Investeerimisfondide finantsaruandluse põhimõtted on sätestatud investeerimisfondide seaduses, raamatupidamiseseaduses ning Rahandusministri määruses nr 8 „Nõuded avalikustamisele kuuluvate fondi aruannetele“ 18. jaanuarist 2017. Aruande koostamisel on arvesse võetud Investeerimisfondide seaduse § 54 lõike 11 alusel kehtestatud fondi vara puhasväärtuse määramise korda ning eelpool mainitud määruses toodud muid erisusi.

Fond on raamatupidamise aastaruande koostamisel lähtunud IFRS-i nõuetest ulatuses, mis ei ole vastuolus Investeerimisfondide seaduse ja Rahandusministri määruse nr. 8 nõuetega. Vastuolu korral on Fond lähtunud Investeerimisfondide seaduses ja Rahandusministri määruses nr. 8 (Nõuded avalikustamisele kuuluvate fondi aruannetele) sätestatud nõuetest.

Uued finantsaruandluse standardid

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelisi finantsaruandluse standardeid ning olemasolevate standardite muudatusi ja tõlgendusi, mis muutuvad Fondile kohustuslikuks alates 01.01.2018 või hilisematel perioodidel ja mida Fond ei ole rakendanud ennetähtaegselt.

IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ (rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Lubatud on standardi varasem rakendamine, kuid Fond ei ole plaaninud seda teha. Fond kavatseb esmasel IFRS 9 standardi rakendamisel 2018. aastaruandes kasutada vabastust 2017.a võrdlusandmeid mitte korrigeerida. Uue standardi peamised reeglid on järgmised:

Finantsvarad tuleb klassifitseerida ühte kolmest mõõtmis-kategooriast:

- varad, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (AC)
- varad, mida kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande (FVOCI)
- varad, mida kajastatakse õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande (FVTPL).

IFRS 9 klassifitseerimise ja mõõtmise reeglite alusel tuleb finantsvarad klassifitseerida ja mõõta kas amortiseeritud soetusmaksumuses, õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande või õiglasest väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande. Võlainstrumendi klassifitseerimine sõltub Fondi ärimudelilist finantsvarade haldamisel ning sellest, kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid („APIM“). Ärimudeli hindamiseks on Fond jaganud finantsvarad portfellidesse ja/või alamportfellidesse selle alusel, kuidas sarnaseid finantsvarasid koos hallatakse saavutamaks kindel äriiline eesmärk. Kui võlainstrumenti hoitakse sissenõudmise eesmärgil ja APIM nõue on täidetud, võib instrumenti kajastada korrigeeritud soetusmaksumuses. Võlainstrumendid, mis vastavad APIM nõudele ja mida hoitakse portfellis, kus Fond hoiab varasid nii sissenõudmise kui ka müümise eesmärgil, võib kajastada õiglasest väärtuses läbi koondkasumiaruande. Finantsvarad, mis ei sisalda APIM rahavoogusid, tuleb mõõta õiglasest väärtuses

läbi kasumiaruande (näiteks tuletisinstrumentid). Varjatud („embedded“) tuletisinstrumente ei eraldata enam finantsvaradest, vaid kaasatakse APIM tingimuse hindamisel.

Omakapitaliinstrumentid tuleb alati kajastada õiglasel väärtuses. Samas võib fondivalitseja juhtkond teha tagasivõtmatu valiku kajastada õiglase väärtuse muutused läbi muu koondkasumiaruande, eeldusel, et instrumenti ei hoita kauplemiseesmärgil. Kui omakapitaliinstrumenti hoitakse kauplemiseesmärgil, tuleb selle õiglase väärtuse muutused kajastada kasumiaruandes.

Enamus IAS 39 nõudeid finantskohustuste klassifitseerimiseks ja mõõtmiseks kanti muutmata kujul üle IFRS 9-sse. Peamiseks muudatuseks on see, et finantskohustuste puhul, mis on määratud kajastamiseks õiglasel väärtuses läbi kasumiaruande, peab Fond enda krediidiriski muutusest tulenevad õiglase väärtuse muutused kajastama muus koondkasumiaruandes.

Eelpool kirjeldatud ärimudeli analüüsimise tulemusena ei olnud finantsinstrumentide mõõtmises olulisi muutusi võrreldes IAS-ga 39, täpsemalt on toodud allolevas tabelis. Seega standardi esmakordne rakendamine ei mõjuta oluliselt Fondi finantspositsiooni, finantstulemusi või omakapitali perioodil, mil standardit esmakordselt rakendatakse.

IFRS 9 väärtuse languse kahjumite kajastamise mudeli nõuded põhinevad oodatava krediidikahjumi mudelil, vastupidiselt IAS 39 tegeliku krediidikahjumi mudelile. Samuti on IFRS 9 väärtuse languse kahjumite kajastamise nõuded laiahaardelisemad võrreldes standardiga IAS 39, nõudes kõigi finantsvarade, mida mõõdetakse amortiseeritud soetusmaksumuses ja õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi, sh bilansiväliste kohustuste (nii garantiid kui ka väljastamata laenusummad), puhul finantsvara väärtuse languse testimist. Testitavad finantsvarad jaotatakse kolme gruppi vastavalt finantsvarade krediitkvaliteedi muutumisele. Esimesse gruppi kuuluvad finantsvarad, mille puhul pole toimunud olulist krediitkvaliteedi halvenemist, teise gruppi kuuluvad finantsvarad, millel on toimunud oluline krediitkvaliteedi halvenemine, ning kolmandasse gruppi kuuluvad oluliste finantsvarade väärtuse langust hinnatakse individuaalselt, samas kui ebaolulistele finantsvaradele rakendatakse grupipõhist hindamist. Esimesse gruppi kuuluvate finantsvarade allahindluse summa moodustab 12 kuu oodatav krediidikahjum. Teise ja kolmandasse gruppi kuuluvate finantsvarade allahindluse summa on võrdne finantsvara oodatava krediidikahjumiga kogu eluea jooksul.

Uus standard muudab riskimaandamisarvestuse nõudeid põhiliselt selle poolest, et seob riskimaandusarvestuse paremini riskijuhtimisega, kuid need standardi muudatused ei oma otsest mõju Fondis, sest Fond ei kasuta praegu riskimaandust. Samas näeme, et uued riskimaandusarvestuse nõuded annavad Fondile paremad võimalused riskimaandusarvestuse kasutuselevõtuks, eesmärgiga vähendada finantsaruannetes selliste positsioonide volatiilsust, mida maandatakse raamatupidamislikult teisiti kajastatavate instrumentidega.

Fondi finantsvarad on klassifitseeritud järgmistesse IAS 39 rühmadesse:

- a) finantsvarad õiglasel väärtuses muutusega läbi kasumiaruande (tulude ja kulude aruande)
- b) laenud ja nõuded

Vastavalt fondijuhi ja fondivalitseja juhtkonna poolt koostatud analüüsile ja tehtud hinnangutele jagunevad Fondi finantsvarad alates 01.01.2018 järgmistesse rühmadesse:

tuhandetes eurodes	Lisa	Mõõtmis-kategooria		Bilansiline jääkväärtus vastavalt IAS-le 39 (seisuga 31.12.2017)	Mõju Ümberarvestus	Bilansiline jääkväärtus vastavalt IFRS-le 9 (seisuga 31.12.2017)
		IAS 39	IFRS 9			
Nõuded krediitiasutustele		L&R	AC	15 615 242	0	15 615 242
Omakapitali instrumendid (aktsiad ja fondiosakud)		FVTPL	FVTPL	0	0	0
Võlainstrumendid		FVTPL	FVTPL	42 714 956	0	42 714 956
Võlainstrumendid		L&R	AC	5 901 857	0	5 901 857
Võlainstrumendid kokku				64 232 055	0	64 232 055
Muud finantsvarad		L&R	AC	28 282	0	28 282
Finantsvarad kokku				64 260 337	0	64 260 337

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad on:

- nõudmiseni ja tähtajalised hoisused krediitiasutustes;
- noteerimata võlakirjad.

Fondijuhi ja fondivalitseja juhtkonna hinnangul kannavad krediitiasutuste nõuded väga minimaalset krediidiriski ning seetõttu hinnatakse nende finantsvarade krediidiriski individuaalselt. Lisaks hinnatakse individuaalselt noteerimata võlakirjade krediidiriski. Tulenevalt sellest, et:

- noteerimata võlakirjad on bilansipäeval tähtaegsed;
- vastaspoolte finantsseisund on tugev ning ei ole eeldada makseraskuste tekkimist;
- fondijuht ja fondivalitseja juhtkond on hinnanud majanduskeskkonna perspektiivi lähiaastatel tugevaks;

ei ole IFRS 9 rakendamisel kajastatud noteerimata võlakirjade osas allahindlusi. Fondijuht ja fondivalitseja juhtkond on rakendanud korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade allahindluste kajastamiseks regulaarse hindamise protsessi, mis muuhulgas sisaldab vastaspoolte maksekäitumise, finantstulemuste ja üldise majanduskeskkonna hindamist.

Fondi investeringutele, mida kajastatakse õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, IFRS 9 allahindluse rakendamine ei kohaldu.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Fondile.

2.2 Juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Aruannete koostamine kooskõlas IFRS'iga eeldab fondivalitseja juhtkonnalt otsuste, eelduste ja hinnangute tegemist, mis mõjutavad arvestuspõhimõtete rakendamist ning varade, kohustuste, tulude ja kulude kajastamist. Kuigi hinnangute aluseks on nii juhtkonna parim teadmine kui faktid, võivad tegelikud tulemused hinnangutest erineda. Hinnanguid ja nende aluseks olevaid eeldusi vaadatakse üle järjepidevalt ning hinnangute muudatusi kajastatakse muudatuste tegemise aastal ning kõikidel järgnevatel aastatel, mida hinnangu muudatus mõjutab.

Aruandeperioodil ei ole taolisi hinnanguid rakendatud.

2.3 Välisvaluutapõhised tehingud

Välisvaluutadeks on loetud kõik teised valuutad peale euro. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused bilansipäeval on ümber hinnatud eurodesse võttes aluseks depoopanga Swedbank poolt hindamishetkel kehtivad ülekandevaluuta ostukursid. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kajastatud tulude ja kulude aruandes real „Neto kasum/kahjum valuutakursi muutustest“.

2.4 Finantsvarade- ja kohustuste klassifikatsioon

Fond klassifitseerib finantsvarad ja finantskohustused järgnevasse kategooriatesse:

- finantsvarad õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande - soetamisel määratletud klassi õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande - aktsiad, investeerimisfondide osakud, võlakirjad, positiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumentid. Tulenevalt Fondi investeerimispoliitikast on antud klassis kajastatud võlakirjad;
- laenud ja nõuded - raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoiused, noteerimata võlakirjad, tehingupäevaga kajastatud tehingutest saadaolevad summad, intressi-ja dividendinõuded. Laene ja nõudeid kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses;
- finantskohustused õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande – negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumentid;
- finantskohustused korrigeeritud soetusmaksumuses - tehingupäevaga kajastatud tehingutelt maksta olevad summad, kohustused fondivalitseja ja depoopanga ees. Antud finantskohustusi kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

IAS 39 kategooria	Klass (määratletud Fondis)	31.12.2017	31.12.2016		
Finantsvarad	Nõuded krediitiasutustele	15 615 242	21 121 657		
	Laenud ja nõuded				
	Noteerimata võlakirjad	5 901 857	0		
	Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	Kauplemise eesmärgil soetatud väärtpaperid	Võlakirjad	42 714 956	37 268 699

Õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatav finantsvara või- kohustus on kauplemiseesmärgil hoitav, s.t. omandatud või tekkinud peamiselt edasimüügi või tagasiostmise eesmärgil.

Laenud ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul.

Esmane ja edasine kajastamine

Finantsvarad õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande võetakse esmalt arvele tehingupäeval ehk päeval, mil Fond omandab lepingujärgsed õigused finantsinstrumendi omandamiseks.

Õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatavad finantsvarad ja –kohustused võetakse esialgselt bilansis arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantsvara või -kohustuse eest makstud või saadud tasu õiglase väärtus. Tehingutega kaasnevad tehingutasud kajastatakse tulude ja kulude aruandes kuluna kirjel „Tehingutasud“. Muud finantsvarad ja –kohustused võetakse esmalt arvele nende soetusmaksumuses koos nendega otseselt seotud tehingukuludega.

Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse finantsvarasid ja finantskohustusi õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande nende õiglasest väärtuses (vt ka „Õiglase väärtuse hindamine“ allpool).

Muud finantsvarad kajastatakse pärast esmast arvelevõtmist korrigeeritud soetusmaksumuses (vt ka „Korrigeeritud soetusmaksumus“ allpool).

Finantskohustuste edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (v.a edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustused ning negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumentid, mida kajastatakse nende õiglasest väärtuses). Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende

nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast.

Väärtpaberite ümberhindlusest õiglasest väärtuses tekkinud kasumid ja kahjumid, välja arvatud intressi- ja dividenditulu (-kulu) kajastatakse tulude ja kulude aruandes real „Neto kasum/kahjum õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustustest“.

Tuletisinstrumentid

Tuletisinstrumentid (valuutaforvardid) võetakse arvele õiglasest väärtuses, arvestamata tehingukuludid tehingupäeval, edasine kajastamine toimub nende õiglasest väärtuses. Juhul kui tuletisväärtpaberid on noteeritud aktiivsel turul, kasutatakse õiglase väärtusena turuväärtust. Vastasel juhul kasutatakse õiglase väärtuse leidmiseks hindamismeetodeid.

Need tehingud kajastatakse bilansis varana, kui nende turuväärtus on positiivne ning kohustusena, kui turuväärtus on negatiivne. Bilansis varade ja kohustuste õiglasi väärtusi tuletisinstrumentidel ei saldeerita. Tuletisinstrumentide arvestusel ei kasutata riskimaandamisarvestuse erireegleid.

Valuutaforvardite realiseerunud kasum ja realiseerimata tulu/kulu tuletisinstrumentide ümberhindlusest kajastatakse tulude ja kulude aruandes periooditulu ning -kuluna real „Neto kasum/kahjum õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustustest“.

Korrigeeritud soetusmaksumus

Finantsvara või -kohustuse korrigeeritud soetusmaksumus on selle vara või kohustuse algne soetusmaksumus, mida on vajadusel korrigeeritud põhiosa tagasimaksete, sisemise intressimäära meetodil leitud kumulatiivse amortisatsiooni või muu erinevuse algse seotusmaksumuse ja lunastusväärtuse vahel ning vara väärtuse langusest tulenevate allahindlustega.

Õiglase väärtuse hindamine

Õiglase väärtuse all mõeldakse väärtust, millega Fondi vara on võimalik müüa tehingust huvitatud ja Fondist sõltumatule osapooltele hindamispäeva seisuga. Väärtpaberibörsil kaubeldavate finantsvarade ja -kohustuste (näiteks aktsiad, fondid, võlakirjad, tuletisinstrumentid) puhul põhineb õiglase väärtus börsipäeva sulgemishinnal (close price). Fond kajastab kõiki investeringuid väärtuspaberitesse õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, välja arvatud need investeringud, mille õiglast väärtust ei ole võimalik leida. IFRS 13 „Õiglase väärtuse mõõtmine“ kohaselt börsil kaubeldavate finantsvarade ja -kohustuste õiglase väärtusena kasutatakse börsi sulgemishinda, kui see jääb ostu-ja müüginoteeringu vahele. Kui sulgemishind ei jää antud vahemikku, määrab fondivalitseja õiglase väärtusena hinna ostu-ja müügihinna vahel, mis kõige täpsemalt väljendaks konkreetse väärtuspaberi õiglast väärtust.

Fondi varade väärtuse määramise aluseks on AS LHV Varahaldus juhatuse poolt kinnitatud „Investeeringufondide vara puhasväärtuse arvutamise reeglid“, millega määratakse reguleeritud turgudel kaubeldavate, reguleeritud turul mittekaubeldavate ja muude Fondi finantsvarade ja -kohustuste määramise põhimõtted.

Börsil kaubeldava investeeringufondi aktsia või osaku väärtus määratakse samamoodi nagu börsil kaubeldava aktsia väärtus. Börsil mittekaubeldava lepingulise fondi osaku väärtus määratakse viimase teadaoleva tagasivõtmishinna alusel või kui hind ei ole kättesaadav, siis fondi puhasväärtuse põhjal. Börsil kaubeldava võlaväärtpaberi väärtus määratakse vastavalt reguleeritud turu viimasele teadaolevale ostunoteeringule (*last bid-price*).

Kui instrumentide õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, võidakse neid kajastada soetusmaksumuses või määrab õiglase väärtuse fondivalitseja juhatus kasutades hindamismeetodeid. Fondivalitseja kasutab omapoolse õiglase väärtuse määramisel erinevaid hindamismeetodeid, mis hõlmavad sõltumatute osapoolte vahel hiljuti toimunud turutehinguid, viiteid teistele, ligikaudselt samasugustele instrumentidele, diskonteeritud rahavoo analüüsi ja optioonide hindamise mudeleid ja muid hindamismeetodeid tuginedes võimalikult palju turuinfole ja võimalikult vähe firmapõhistele sisenditele.

Finantsvarade kajastamise lõpetamine

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse ja see eemaldatakse Fondi bilansist kui lepingujärgsed õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele on aegunud või kui finantsvara koos kõigi oluliste omandiga seotud riskide ja hüvedega on üle antud.

Finantsvara kajastamise lõpetamisel näidatakse bilansilise jääkmaksumuse ja finantsvara realiseerimisel saadud müügihinna vahe tulude ja kulude aruande real „Neto kasum/kahjum õiglasest väärtusest muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustustest“. Realiseerimisega seotud tehingutasud näidatakse real „Tehingutasud“. Kui kõik või märkimisväärne osa finantsvara omandiga seotud riskidest ja hüvedest ei ole üle antud, siis ülekantud finantsvara kajastamist ei lõpetata (näiteks väärtpaperite laenamise).

Finantskohustuste kajastamise lõpetamine

Fond lõpetab finantskohustuste kajastamise, kui lepinguga määratud kohustus on täidetud, tühistatud või aegunud. Erinevused finantskohustuse bilansilise jääkmaksumuse ja kustutatud või ülekantud maksumuse vahel kajastatakse tulude ja kulude aruandes.

Tasaarveldamine

Finantsvarasid ja -kohustusi tasaarveldatakse ja näidatakse bilansis netosummas ainult juhul, kui Fondil on selleks juriidiline õigus ning kavatsus need varad ja kohustused tasaarveldada või realiseerida samaaegselt. Fond ei ole aruande- ega võrreldaval perioodil varade ja kohustuste tasaarveldamist rakendanud.

2.5 Finantsvarade väärtuse langus

Kui Fondil on finantsvarasid, mida ei kajastata nende õiglasest väärtusest muutusega läbi tulude ja kulude aruande, siis hinnatakse igal aruande kuupäeval, kas esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et varade väärtus võib tegelikkuses olla vähenenud võrreldes nende varade bilansilise väärtusega. Finantsvara väärtuse langemisele võivad viidata:

- väärtpaperi emitendi finantsraskused, viited emitendi võimalikule pankrotile;
- väärtpaperi intressi- või põhiosamaksete maksmatajätmine või hilinenud maksmine;
- finantsvara aktiivse turu kadumine;
- teised olulised sündmused, mis võivad viidata varade väärtuse langusele.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud varade väärtuse langemisel arvutatakse kahjumi suurus vara bilansilise väärtuse ning hinnanguliste tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahelise erinevusena, mida on diskonteeritud finantsvara esialgse sisemise intressimääraga. Vara bilansilist väärtust vähendatakse saadud kahjumi võrra, kahjumit kajastatakse tulude ja kulude aruandes. Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvara väärtuse languse korral antud vara intressitulu arvestust ei muudeta. Kui kahjum vara väärtuse languselt väheneb ja seda langust saab objektiivselt seostada sündmusega, mis toimub pärast väärtuse languse kajastamist, siis tühistatakse eelnevalt kajastatud vara väärtuse langusest tulenev kahjum.

2.6 Intressid

Intressitulud ja -kulud kajastatakse tulude ja kulude aruandes, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib eeldatava rahavoo täpselt läbi finantsinstrumendi eeldatava eluea finantsvara bilansilise väärtuseni. Efektive intressimäära arvutamisel hindab Fond rahavooge, arvestades finantsinstrumendi kõiki lepingulisi tingimusi, kuid ei arvesta tulevasi krediidikahjumeid. Intressitulu finantsvaradelt, mis on klassifitseeritud õiglasest väärtusest muutusega läbi tulude ja kulude aruande, kajastatakse eraldi real „Intressitulu“.

2.7 Dividendid

Dividendid võetakse arvele esimesel päeval, mil aktsia kaupleb ilma dividendita (Ex-dividends date), arvestades välja kuulutatud dividendimäära, Fondi poolt omatavate aktsiate arvu aktsionäride nimekirja fikseerimise päeval ning rakendatavat maksumäära. Dividendinõue eemaldatakse aktiveeritud vastava rahasumma laekumisel Fondi. Enammakstud maksud dividendidelt jäetakse aktiveeritud üles, kuni summad laekuvad Fondi. Dividenditulu finantsvaradelt, mis on klassifitseeritud õiglasest väärtusest muutusega läbi tulude ja kulude aruande, kajastatakse eraldi real „Dividenditulu“.

2.8 Viitlaekumised

Viitlaekumiste all kajastatakse üldiselt dividendinõuded (vt arvestuspõhimõtte "Dividendid"), tekkepõhiselt arvestatud, kuid laekumata tulud, sh intressid ja intressi iseloomuga nõuded ning müügitehingud, mille väärtuspäev on hiljem kui bilansipäev.

2.9 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid all kajastatakse nõudmiseni hoiuste saldod pangakontodel, üleöhoiuste saldod ning kuni 3-kuulisi tähtajalisi hoiuseid.

Üleöhoiustelt laekunud intressid kajastatakse tulude ja kulude aruandes real „Intressitulu“.

2.10 Tähtajalised hoiused

Tähtajaliste hoiuste all kajastatakse krediidasutustes hoitavaid hoiuseid. Vastavalt investeerimisfondide seadusele võib avatud avalik Fond investeerida krediidasutuste hoiustesse tähtajaga kuni 12 kuud. Tähtajalistelt hoiustelt arvestatud kuid hindamispäevaks laekumata intressid kajastatakse bilansis real „Tähtajalised hoiused“ ning tulude ja kulude aruandes real „Intressitulu“.

2.11 Investeerimisfondi puhasväärtuse arvutamine

Fondi vara puhasväärtus määratakse kindlaks lähtudes investeerimisfondide seadusest, Rahandusministri kehtestatud Investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise korrast, AS LHV Varahaldus (fondivalitseja) sisemistest protseduurireeglitest ja Fondi tingimustest.

Fondi vara puhasväärtuse (NAV) määramiseks arvutatakse välja Fondi koguarade turuväärtus ning lahutatakse sellest Fondi kohustused. Osaku puhasväärtus saadakse kogupuhasväärtuse jagamisel ringluses olevate osakute arvuga.

2.12 Valitsemistasu

Valitsemistasu on fondivalitsejale makstav tasu Fondi valitsemise eest. Valitsemistasu määr on 1,2% aastas Fondi varade turuväärtusest. Valitsemistasu määra vähendatakse vastavalt õigusaktides sätestatule. Vähendamise ulatus sõltub fondivalitseja valitsetavate kõigi kohustuslike pensionifondide vara väärtuse summast. Valitsemistasu alampiirmäär on maksimaalselt 0,5%. Valitsemistasude määrasid vähendatakse iga kalendriaasta 1. veebruarist alates, kusjuures Valitsemistasu määra vähendav kordaja leitakse kord kalendriaastas kohustuslike pensionifondide 1. jaanuarile järgneva teise tööpäeva vara väärtuse seisuga ja määratakse täpsusega vähemalt kaks kohta pärast koma. Kohaldatav valitsemistasu määr on toodud fondivalitseja veebilehel.

Kohaldatav valitsemistasu oli perioodil 1.02.2016 kuni 31.01.2017 0,95688% ning perioodil 01.02.2017 kuni 31.01.2018 0,798%. Alates 01.02.2018 on kohaldatav valitsemistasu 0,684%.

Valitsemistasu arvestatakse Fondi varade turuväärtusest maha igapäevaselt ning makstakse välja hiljemalt aruandekuule järgneva kuu viimasel pangapäeval.

2.13 Tehingutasud

Tulude ja kulude aruandes on real „Tehingutasud“ all kajastatud Fondi arvel tehtavate tehingutega vahetult seotud ülekandekulud ja teenustasud.

2.14 Osakute märkimine

Osakute märkimine toimub vastavalt Fondi emissiooniprospetsis kirjeldatud tingimustele. Alates 1. juunist 2009 kuni 2009. aasta lõpuni peatati maksed pensionifondidesse. Kuni 30. novembrini 2009 oli II sambaga liitunutel võimalik esitada avaldus jätkamiseks 2010. aastast II samba makseid vabatahtlikult. Isikutel, kes avaldust ei esitanud, olid II samba maksed peatatud ka 2010. aastal, taastudes 2011. aastast 50% ulatuses ning jätkudes aastast 2012 tavapärase süsteemi alusel. Isikutele, kes jätkasid vabatahtlikult 2% maksmist II sambasse, oli aastatel 2014 kuni 2017 riigi panus varasema 4% asemel 6%. 2013. aastal oli võimalik esitada maksete tõstmise avaldus, mille puhul olid inimese ja riigi maksed aastatel 2014 kuni 2017 vastavalt 3% ja 6%. Alates 2018 aastast on II samba maksed isikutel 2% ja riigil 4%.

2.15 Osakute vahetamised, väljamaksed osakuomanikele, märkimis- ja tagasivõtmistasu

Osakuomanikul on õigus vahetada Osakud teise kohustusliku pensionifondi osakute vastu, kui vahetamine ei ole õigusaktide alusel keelatud. Pensionifondi vahetamisel Osakuomanikule väljamakseid ei tehta. Osakute vahetamisel makstakse Osakuomaniku arvel tagasivõtmistasu.

Väljamaksed pensionifondist toimuvad vastavalt kogumispensionide seaduse 2. peatüki 8. jaos sätestatule. Osakuomanikul tekib õigus kohustusliku kogumispensioni väljamaksetele vanaduspensioniiikka jõudmisest arvates. Sõltuvalt kogutud osakute väärtusest on osakuomanikul õigus sõlmida kogumispensioni saamiseks kindlustusandjaga pensionileping, leppida pensionifondivalitsejaga kokku fondipension või taotleda ühekordset väljamakset pensionifondist.

Aastast 2010 ei võta fondivalitseja osakute väljalaskmisel väljalasketasu. Osakute tagasivõtmistasu piirmäär oli kuni 31.01.2017 1% osaku puhaskäätusest, kuid alates 01.02.2017 osaku tagasivõtmistasu ei võeta.

Lisa 3 Finantsriskide juhtimine

Fond investeerib oma vara vastavalt Fondi investeerimiseesmärkidele erinevatesse väärtpaberitesse, tuletisinstrumentidesse, hoiustesse.

Fondi investeerimisega kaasnevad mitmesugused riskid, mis võivad mõjutada investeringu tootlust. Fondi minevikutootlus ei tähenda lubadust Fondi järgmiste perioodide tulude kohta. Fondi investeerimispoliitikast tulenevalt võib osaku puhaskäätus kõikuda. Fond võib teenida nii kasumit kui ka kahjumit. Investor peaks arvestama sellega, et tulevikus ei pruugi ta Fondist tagasi saada kogu sinna investeeritud summat. Mida lühem on investori investeringu kestus Fondis, seda tõenäolisem on kaotuse võimalus.

Fondijuht investeerib Fondi vara vastavalt Fondi investeerimiseesmärkidele, arvestades seejuures Investeerimisfondide seaduse ja Fondi tingimustega seatud investeerimispiiranguid. Investeerimislimiitidest kinnipidamist jälgitakse igapäevaselt, investeerimispiirangute ületamise korral võtab fondijuht ette meetmed nende likvideerimiseks.

Fondi investeerimispoliitikast tulenevalt on Fond avatud järgmistele riskidele:

tururisk

krediidirisk

likviidsusrisk

kapitalirisk

3.1 Tururisk

Tururisk väljendab potentsiaalset kahju, mis võib tekkida finantsinstrumentide tulevaste rahavoogude õiglase väärtuse muutusest tulenevalt muutustest intressimäärades, valuutakurssides ja aktsiahindades.

Tururiski vähendamiseks hajutatakse investeringuid erinevate emitentide, riikide ja piirkondade vahel ning võidakse kasutada tuletisinstrumente.

Väärtpaberiturgudel toimuvat jälgitakse igapäevaselt. Turusituatsioonide muutumisel võidakse vajadusel investeringutes teha muudatusi, näiteks muuta võlakirjade osakaalu Fondi koguinvesteringutes või asendada osa võlakirju teist tüüpi võlakirjadega jne.

Fondi investeringud aruandepäeva seisuga on toodud Investeringute aruandes.

Intressimäära risk

Intressimäära risk tuleneb võimalusest, et muutused intressimäärades mõjutavad tuleviku rahavoogusid või finantsinstrumendi õiglast väärtust. Suurem osa intressiriskist tuleneb investeringutest võlainstrumentidesse.

Tabelis esitatud tundlikkuse analüüs näitab põhjendatud võimalike intressimäärade muutuste mõju Fondi kasumlikkusele tulenevalt kahest aspektist:

- aruandeperioodi lõpu seisuga hoitavate ujuva intressimääraga finantsinstrumentide (võlakirjad) neto intressitulu aastane muutus
- aruandeperioodi lõpu seisuga hoitavate fikseeritud intressimääraga finantsinstrumentide (raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoised ja võlakirjad) õiglase väärtuse aastane muutus

Intressimäärade muutuse mõju tulude ja kulude aruandele	Muutus baaspunktides	Intressitulu muutus (EUR)	Õiglase väärtuse muutus (EUR)
31.12.2017			
EUR	+/- 20	+/- 85 281	+/- 0
USD	+/- 20	+/- 10 151	+/- 0
31.12.2016			
EUR	+/- 20	+/- 93 001	+/- 0
USD	+/- 20	+/- 1 223	+/- 0

Järgnev tabel analüüsib Fondi avatust intressiriskile. Fondi intressiteenivad varad on kajastatud põhisummades ja kategoriseeritud järgmise intressi ümberhindamise järgi. Summad tabelis on esitatud eurodes.

31.12.2017	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku põhisummades	Kogunenud intress	Kokku
Varad							
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoised	10 476 499	5 126 142	0	0	15 602 641	12 601	15 615 242
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:							
Võlakirjad	0	1 817 000	26 666 961	10 847 090	39 331 051	3 383 906	42 714 956
Laenud ja nõuded:							
Noteerimata võlakirjad	0	0	0	5 885 400	5 885 400	16 456	5 901 856
Kokku	10 476 499	6 943 142	26 666 961	16 732 490	60 819 091	3 412 963	64 232 054

31.12.2016	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku põhisummades	Kogunenud intress	Kokku
Varad							
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoised	7 035 155	14 085 235	0	0	21 120 390	1 267	21 121 657
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:							
Võlakirjad	100 000	486 000	13 292 880	19 515 965	33 394 845	3 873 855	37 268 699
Laenud ja nõuded:							
Noteerimata võlakirjad	0	0	0	0	0	0	0
Kokku	7 135 155	14 571 235	13 292 880	19 515 965	54 515 234	3 875 121	58 390 356

Valuutarisk

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumendi väärtus muutub tulenevalt muutustest valuutakurssides. Fond kasutab valuutariski maandamiseks tulefinstrumente. Avatud valuutaposisiooni jälgib fondijuht igapäevaselt. Vastavalt Fondi tingimustele võib Fond hoida avatud valuutaposisiooni maksimaalselt 25% Fondi vara väärtusest. Erinevates valuutades nomineeritud varad ja kohustused on tabeli veergudes toodud eurodes vastavalt bilansipäeval kehtinud vahetuskursile. Fondil on finantskohustused ainult eurodes.

Avatud valuutaposiitsioonide kontseerimine

31.12.2017	EUR	USD	Kokku
Valuutariski kandvad varad			
Raha ja raha ekvivalendid	10 378 809	97 690	10 476 499
Tähtajalised hoiused	5 138 743	0	5 138 743
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:			
Võlakirjad	37 595 485	5 119 471	42 714 956
Laenu ja nõuded:			
Noteerimata võlakirjad	5 901 857	0	5 901 857
Viitlaekumised	28 282	0	28 282
Valuutariski kandvad varad kokku	59 043 175	5 217 161	64 260 337
Valuutariski kandvad kohustused			
Muud kohustused	-43 515	0	-43 515
Valuutariski kandvad kohustused kokku	-43 515	0	-43 515
Avatud valuutaposiitsioon	58 999 661	5 217 161	64 216 822

31.12.2016	EUR	USD	Kokku
Valuutariski kandvad varad			
Raha ja raha ekvivalendid	6 975 263	59 892	7 035 155
Tähtajalised hoiused	14 086 502	0	14 086 502
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:			
Võlakirjad	36 544 343	724 356	37 268 699
Laenu ja nõuded:			
Noteerimata võlakirjad	0	0	0
Viitlaekumised	0	0	0
Valuutariski kandvad varad kokku	57 606 108	784 248	58 390 356
Valuutariski kandvad kohustused			
Muud kohustused	-47 090	0	-47 090
Valuutariski kandvad kohustused kokku	-47 090	0	-47 090
Avatud valuutaposiitsioon	57 559 018	784 248	58 343 266

Järgnev tundlikkuse analüüs esitab põhjendatud võimalike muutuste mõju tulude ja kulude aruandele valuutades, milles Fondil on olulised finantsvarad aruandeperioodi lõpu seisuga. Tabelis esitatud summad on eurodes.

Mõju tulude ja kulude aruandele	Kursimuutus	2017	Kursimuutus	2016
USD kurss	+/- 10%	+/- 521 716	+/- 10%	+/- 78 425

3.2 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on võimalus, et turu madala likviidsuse tõttu ei ole Fond võimeline ostma või müüma väärtpabereid soovitud hinnatasemel ning seetõttu ei ole võimalik järgida Fondi investeerimispoliitikat ja/või ei saa rahuldada kõiki osakute lunastusnõudeid õigel ajal, seda eriti olukorras, kus mitmeid suuri lunastusordereid on kogunenud samaaegselt.

Likviidsusrisk võib samuti suureneda tururiski ja krediidiriski suurenemisega raskes turuolukorras, näiteks majanduslanguse korral.

Fond juhib likviidsusrisi järgmiste kriteeriumite alusel:

- Fond investeerib valdavalt turukõlblikesse väärtpaberitesse, mis on kergesti realiseeritavad;
- Fond võib investeerida maksimaalselt 10% Fondi vara väärtusest turul mittekaubeldavatesse võlakirjadesse;
- Osakute vahetamine toimub 3 korda aastas, mille jaoks on Fondil piisavalt aega likviidsuspositsiooni parandada.

Investeeringud on jaotatud likviidseteks ja ebalikviidseteks fondivalitseja sisemise hinnangu alusel vastavalt sellele, kui kiiresti on instrumenti võimalik õiglase hinnaga võõrandada. Likviidseks on loetud instrumendid ja positsioonid, mille võõrandamine võtab fondivalitseja hinnangul aega kuni kolm pangapäeva. Ebalikviidsed instrumendid on omakorda jaotatud kaheks - instrumendid, mida on võimalik fondivalitseja hinnangul võõrandada õiglase hinnaga kuni 2 nädala jooksul ning instrumendid, mida ei ole.

Fondi finantsvarad kogusummas 57 443 718 eurot on fondijuhi hinnangul likviidsed, kuna Fondi positsiooni on võimalik kuni 3 börsipäevaga turutingimustel realiseerida.

Alljärgnevas tabelis on toodud mittelikviidsete väärtpaberite info, mille realiseerimine võib võtta rohkem kui 2 nädalat:

Mittelikviidsed väärtpaberid	31.12.2017	31.12.2016
Võlakirjad		
ALTUMG 1.3% 17/10/24	914 762	0
Riigi Kinnisvara 1.61% 09/06/27	3 100 139	0
Transpordi Varahaldus 2.85% 18/04/25	2 801 718	0
Kokku	6 816 619	0

Fondil ei ole kindla lunastustähtajaga finantskohustusi, mistõttu ei ole siinkohal esitatud ka Fondi kohustuste ja nende kohustuste kattets hoitavate varade struktuuri tähtaegade lõikes. Fondi bilansipäeva finantskohustuste maksetähtajad on kuni 1 kuu, kuid tulenevalt Fondi likviidsete finantsvarade mahust suudab Fond finantskohustusi täita.

3.3 Krediidirisk

Krediidirisk on võimalik kahju, mille võib põhjustada finantsinstrumendi vastaspoolte võimetus oma kohustusi täita. Fond järgib sisemisi protseduürireegleid vastaspoolte valimisel ning fondijuht jälgib regulaarselt vastaspoolte krediitireitinguid, uudisvoogu ja finantsaruandeid. Fondijuht esitab kord kuus mitte-kvantitatiivsete riskide ülevaate riskijuhtimise üksusele ja juhatusele, mis sisaldab ka vastaspooltega toimunud olulisi sündmusi.

Fond järgib krediidiriski juhtimisel õigusaktides, Fondi tingimustes ja prospektis välja toodud piiranguid. Järgitavateks piiranguteks on:

- Fond ei või investeerida alla investeerimisjärgu krediitireitinguga võlakirjadesse;
- Fond võib investeerida ilma investeerimisjärgu krediitireitinguta emitentide võlakirjadesse maksimaalselt 10% Fondi vara väärtusest;

- Fondi võlakirjakontsentratsioon ühe emitendi kohta sõltub emitendi tüübist: vastavate keskvalitsuste või rahvusvaheliste organisatsioonide poolt emiteeritud võlakirjadesse maksimaalselt 35% Fondi vara väärtusest; ning muude emitentide puhul 5% Fondi vara väärtusest;
- Fond võib investeerida kuni 20% Fondi vara väärtusest ühe konsolideerimisgrupi poolt välja antud võlakirjadesse;
- Fond võib hoiustada ühe krediidasutuse hoiustesse maksimaalselt 10% Fondi vara väärtusest.

Tabelis on välja toodud Fondi maksimaalne avatus krediidiriskile, lähtuvalt instrumentide bilansilistest väärtustest. Fondis ei ole ühtegi võlakirja, mis oleks ületähtaegne oma põhiosa või intressimaksetega. Fond ei ole pantinud oma finantsvara.

	31.12.2017	31.12.2016
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoiused	15 615 242	21 121 657
Viitlaekumised	28 282	0
Finantsvarad õiglasest väärtusest muutusega läbi tulude ja kulude aruande:		
Võlakirjad	42 714 956	37 268 699
Laenud ja nõuded:		
Noteerimata võlakirjad	5 901 857	0
Kokku	64 260 337	58 390 356

Standard & Poor's / Moody's reitingute lõikes jagunevad Fondi investeringud võlakirjadesse:

	31.12.2017	31.12.2016
AAA / Aaa	8.78%	11.55%
AA+ / Aa1	0.32%	0.00%
AA / Aa2	9.90%	6.02%
AA- / Aa3	7.37%	5.99%
A+ / A1	14.46%	9.42%
A / A2	13.76%	18.32%
A- / A3	20.18%	32.22%
BBB+ / Baa1	2.91%	0.55%
BBB / Baa2	5.43%	9.94%
BBB- / Baa3	4.53%	5.09%
Reitinguta	12.36%	0.89%
Kokku	100.00%	100.00%

Raha ja deposiitide krediidirisk on marginaalne. Nõudmiseni kontol olev raha asub depoopangas, mille krediidireiting on A+ (Standard&Poor's) ning deposiitide sõlmimisel oleme lähtunud eelkõige vastaspoolte usaldusvärsusest (Moody'se krediidireiting Ba2 ja NR).

3.4 Riski kontsentratsioon

Riski kontsentratsioon on liigne sõltuvus ühest konkreetsest mõjurist. Kontsentratsiooniriski vähendamiseks hajutatakse Fondi investeringuid erinevate piirkondade ja sektorite vahel.

Regioonide lõikes jagunevad Fondi finantsvarad järgnevalt:

	31.12.2017	31.12.2016
Baltikum	50.48%	59.56%
Euroopa	23.87%	21.56%
Euroopa arenevad turud	11.17%	10.95%
Põhja-Ameerika	8.89%	2.07%
Aasia arenevad turud	0.44%	0.00%
Lähis-Ida	0.97%	1.24%
Vaikse ookeani piirkond	4.17%	0.00%
Ladina-Ameerika	0.00%	4.61%
Kokku	100.00%	100.00%

Sektorite lõikes jagunevad Fondi finantsvarad järgnevalt:

	31.12.2017	31.12.2016
Raha ja raha ekvivalendid	24.29%	36.12%
Kestvuskaubad	2.31%	2.59%
Esmatarbekaubad	0.00%	1.85%
Energia	0.17%	0.57%
Finantssektor	35.62%	17.84%
Valitsus	24.59%	28.43%
Tervishoid	2.46%	2.74%
Informatsioonitehnoloogia	0.54%	0.00%
Materjalid	2.42%	2.67%
Kommunaalteenused	7.60%	7.20%
Kokku	100.00%	100.00%

Lisa 4 Kapitali juhtimine

Fondi kapital koosneb tema netovaradest (vt lähemalt Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne) ehk Fondi osakute emiteerimisest saadud rahast ja Fondi kasumist. Fondi kapital muutub regulaarselt tulenevalt uute osakute emiteerimisest ning kolm korda aastas on Fondi osakuomanikel võimalus fonde vahetada ja Fondist väljuda. Fondijuht monitoorib oodatavaid raha sisse ja väljavoo eesmärgiga tagada piisav likviidsuspuhver osakute lunastuseks (vt ka lisa 3.2).

Lisa 5 Finantsvarade ja –kohustuste õiglase väärtus

Fondi finantsvarade ja –kohustuste bilansiline väärtus vastab valdavalt nende õiglasele väärtusele, arvestades kasutatavate hindamistehnikate erisusi. Õiglasel väärtusel mõõdetavate varade hierarhiast tulenevalt kasutatavast hindamistehnikast annab ülevaate järgnev tabel:

31.12.2017	1. tase	2. tase	3. tase	Kokku
Võlakirjad	42 714 956	0	0	42 714 956
Finantsvarad kokku	42 714 956	0	0	42 714 956
31.12.2016	1. tase	2. tase	3. tase	Kokku
Võlakirjad	37 268 699	0	0	37 268 699
Finantsvarad kokku	37 268 699	0	0	37 268 699

Fond kajastab kauplemiseks hoitavaid finantsvarasid õiglaselt väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande. Raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoised ning noteerimata võlakirjad, mis ei ole aktiivsel turul kaubeldavad, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Fond kategoriseerib finantsinvesteeringud sõltuvalt nende ümberhindlusest kolmele eri tasemele:

1. tase – finantsinvesteeringud, mida hinnatakse börsil või muul aktiivsel turul noteeritud hinnas
2. tase – finantsinstrumendid, mida hinnatakse hindamistehnikatega, mis põhinevad jälgitavatel sisenditel (sarnaste tehingute kursid ja intressikõverad)
3. tase – finantsinstrumendid, mille ümberhindluseks kasutatavad hindamistehnikad põhinevad mittejälgitavatel sisenditel (näiteks diskonteeritud rahavoogude meetod)

Aktiivsel turul kaubeldavate väärtpaperite väärtuseks loetakse viimane teadaolev sulgemishind reguleeritud turul, mis enamikel juhtudel langeb ostu- ja müüginoteeringu vahele. Fondivalitseja juhtkonna hinnangul ei erine korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade õiglane väärtus oluliselt nende bilansilisest väärtusest, kuna finantsvarad on lühiajalised (raha ja raha ekvivalendid, kuni 12-kuulised tähtajalised hoised ning viitlaekumised) või investeeringud on soetatud bilansipäeva lähedal ja turutingimustel (noteerimata võlakirjad).

Lisa 6 Fondi puhasväärtuse võrdlusaruanne

tegevuse algus: juuni 2002 a.

	Fondi puhasväärtus	Osaku puhasväärtus		Fondi puhasväärtus	Osaku puhasväärtus
31.12.2002	348 920	0.66149	31.12.2010	3 227 006	1.07534
31.12.2003	519 385	0.69722	31.12.2011	7 308 930	1.07915
31.12.2004	737 513	0.72987	31.12.2012	32 848 606	1.17823
31.12.2005	1 112 619	0.76383	31.12.2013	41 741 038	1.18690
31.12.2006	1 470 253	0.80296	31.12.2014	50 360 371	1.24497
31.12.2007	1 888 214	0.81390	31.12.2015	52 876 025	1.25746
31.12.2008	1 971 696	0.80773	31.12.2016	58 343 266	1.28395
31.12.2009	2 601 661	1.00727	31.12.2017	64 216 822	1.27623

Lisa 7 Viitlaekumised

Viitlaekumistena on kajastatud laekumata intresside nõue summas 28 282 eurot. Seisuga 31.12.2016 viitlaekumised puudusid.

Lisa 8 Seotud osapooled

Seotud osapoolteks käesoleva aruande mõistes loetakse fondivalitsejat AS LHV Varahaldus ning teisi fondivalitseja poolt valitsetavaid investeerimis- ja pensionifonde ning fondivalitsejaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid ettevõtteid. LHV Pensionifond S maksab igakuiselt valitsemistasu fondivalitsejale. 2017. aastal moodustasid tasud kokku 509 381 eurot, võlgnevus bilansipäeva seisuga on 43 515 eurot. 2016. aastal moodustasid tasud kokku 534 040 eurot, võlgnevus 31.12.2016 seisuga oli 47 090 eurot. Fondivalitseja poolt valitsetavate teiste fondidega tehtud tehingud on olnud turutingimustel ning vahendustasusid nende tehingute eest ei ole võetud ega makstud.

2017. a ja 2016. a tehingutasud LHV Pangale on avalikustatud „Tehingu- ja vahendustasude aruandes“.

Tehingu- ja vahendustasude aruanne

Depoopanga real kajastatakse nii tehingute teostamisega seotud tasusid kui ka vahendustasusid.

2017	Tehingute arv	Tehingute maht	Makstud tehingu- ja vahendustasud	Tasu % makstud tasudest
Reguleeritud turgudel kaubeldavad väärtpaberid:				
AS Swedbank	1	100 000	110	42.15%
AS LHV Pank	26	15 901 814	140	53.64%
AS SEB Pank	3	1 526 696	11	4.21%
Reguleeritud turgudel mittekaubeldavad väärtpaberid:				
AS Swedbank	7	15 137 942	0	0.00%
AS LHV Pank	16	16 530 168	0	0.00%
AS SEB Pank	3	9 635 259	0	0.00%
Coop Pank AS	1	2 559 192	0	0.00%
Kokku	57	61 391 072	261	100.00%

Aruandeperioodil on makstud väärtpaberitehingu tasu summas 140 EUR AS-le LHV Pank.

2016	Tehingute arv	Tehingute maht	Makstud tehingu- ja vahendustasud	Tasu % makstud tasudest
AS Swedbank	4	3 107 987	807	63.64%
AS LHV Pank	38	26 538 631	461	36.36%
Kokku	42	29 646 618	1 268	100.00%

2016.aastal maksti väärtpaberitehingu tasu summas 461 EUR AS-le LHV Pank.

Fondi investeringute aruanne seisuga 31.12.2017

(eurodes)

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Tootlus aegumiseni	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetuskokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2017 **	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhastväärtusest
1. Väärtpaberid								48 415 380	48 616 813	75.71%	
Võlakirjad								48 415 380	48 616 813	75.71%	
Unicredit Bank Austria 1.875% 29/10/20	Aaa	Moody's	Austria	AT000B049408	EUR	-0.15%	100 882.70	1 513 241	106 073.63	1 591 104	2.48%
Eesti Energia 2.384% 22/09/23	Baa3	Moody's	Eesti	XS1292352843	EUR	1.06%	1 007.84	100 784	1 079.83	107 983	0.17%
Elering 4.625% 12/07/18	A2	Moody's	Eesti	XS0645947457	EUR	0.06%	1 087.66	1 698 917	1 045.89	1 633 687	2.54%
Riigi Kinnisvara 1.61% 09/06/27 ¹	NR	-	Eesti	EE3300111236	EUR	1.61%	100 284.64	3 108 824	100 004.47	3 100 139	4.83%
Transpordi Varahaldus 2.85% 18/04/25 ¹	NR	-	Eesti	EE3300111160	EUR	2.85%	950.00	2 785 400	955.57	2 801 718	4.36%
China Development Bank 2.625% 24/01/22	A1	Moody's	Hiina	XS1553211134	USD	2.92%	915.46	120 841	834.05	110 094	0.17%
Banco Santander 4.625% 04/05/27	Aa2	Moody's	Hispaania	ES0413900160	EUR	0.83%	139 180.79	139 181	136 973.77	136 974	0.21%
Banco Santander 3.875% 06/02/26	Aa2	Moody's	Hispaania	ES0413900129	EUR	0.67%	87 484.59	349 938	128 662.19	514 649	0.80%
BMW Finance 2% 04/09/20	A1	Moody's	Holland	XS0968316256	EUR	0.03%	1 067.33	1 494 256	1 059.27	1 482 972	2.31%
Sabic Capital 2.75% 20/11/20	A-	S&P	Holland	XS0995811741	EUR	0.35%	1 015.61	1 472 634	1 071.89	1 554 239	2.42%
IPIC GMTN 5.875% 14/03/21	Aa2	Moody's	Kaimanisaared	XS0605559821	EUR	0.29%	1 249.34	999 472	1 224.50	979 600	1.53%
Amber Circle 3.25% 04/12/22	A1	Moody's	Kaimanisaared	XS0860855344	USD	3.07%	948.80	1 786 589	842.61	1 586 643	2.47%
Qatar 4.5% 20/01/22	Aa3	Moody's	Katar	XS0615236006	USD	3.12%	886.86	620 800	893.85	625 698	0.97%
Lietuvos Energija 2% 14/07/27	BBB+	S&P	Leedu	XS1646530565	EUR	1.66%	982.86	474 723	1 039.32	501 989	0.78%
Lithuania 3.4% 03/10/20	A-	Fitch	Leedu	LT0000607087	EUR	0.08%	0.01	784 574	0.01	770 751	1.20%
Lithuania 2.1% 06/11/24	A-	Fitch	Leedu	LT1000610014	EUR	0.75%	107.06	1 247 584	109.29	1 273 515	1.98%
Lithuania 5.5% 17/05/22	A-	Fitch	Leedu	LT0000610057	EUR	0.33%	0.01	465 550	0.01	465 151	0.72%
Lithuania 3.375% 22/01/24	A3	Moody's	Leedu	XS1020300288	EUR	0.22%	1 160.72	146 251	1 221.72	153 936	0.24%
Lithuania 4.1% 28/02/23	A3	Moody's	Leedu	LT0000610065	EUR	0.45%	0.01	454 399	0.01	479 193	0.75%
Korea Republic 4.25% 07/12/21	AA-	Fitch	Lõuna-Korea	XS0277265269	EUR	0.30%	1 215.55	182 332	1 156.89	173 534	0.27%
ALTUMG 1.3% 17/10/24	Baa1	Moody's	Läti	LV0000802353	EUR	1.19%	995.56	901 974	1 009.67	914 762	1.42%
Latvenergo 1.9% 10/06/22	Baa2	Moody's	Läti	LV0000801777	EUR	0.95%	1 021.62	2 564 271	1 051.62	2 639 564	4.11%
Latvia 1.375% 23/09/25	A3	Moody's	Läti	XS1295778275	EUR	0.49%	993.17	1 762 869	1 070.73	1 900 545	2.96%
Latvia 0.375% 27/01/22	A3	Moody's	Läti	LV0000570141	EUR	0.29%	1 004.69	73 342	1 006.87	73 502	0.11%
PKO Bank 0.75% 25/07/21	A3	Moody's	Poola	XS1650147660	EUR	0.40%	997.96	473 034	1 015.77	481 474	0.75%
SANOFI 1.875% 04/09/20	A1	Moody's	Prantsusmaa	FR0011560333	EUR	0.15%	107 461.26	1 611 919	105 206.16	1 578 092	2.46%
France Government 2.25% 25/10/22	Aa2	Moody's	Prantsusmaa	FR0011337880	EUR	-0.07%	1.12	3 191 078	1.12	3 180 971	4.95%
Investor 4.5% 12/05/23	Aa3	Moody's	Rootsi	XS0625859516	EUR	0.48%	1 239.54	2 097 294	1 241.13	2 099 985	3.27%

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.K.
 Kuupäev/date 29.03.18
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Tootlus aegumiseni	Keskmine soetushind valuutas	Soetus-maksumus kokku EUR	Ühiku turuhind 31.12.2017 valuutas**	Turväärtus EUR	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Investor 4.875% 18/11/21	Aa3	Moody's	Rootsi	XS0466670345	EUR	0.15%	1 302.81	260 562	1 188.34	237 669	0.37%
PKO Bank 2.324% 23/01/19	A3	Moody's	Rootsi	XS1019818787	EUR	0.03%	1 014.64	1 217 564	1 046.18	1 255 411	1.95%
Swedbank 1.5% 18/03/19	Aa3	Moody's	Rootsi	XS1045283766	EUR	-0.16%	1 032.10	315 823	1 032.04	315 803	0.49%
Romania 4.875% 07/11/19	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS0852474336	EUR	-0.12%	1 166.16	316 028	1 099.91	298 076	0.46%
Romania 2.875% 28/10/24	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS1129788524	EUR	1.24%	991.64	1 477 549	1 111.34	1 655 898	2.58%
Romania 2.75% 29/10/25	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS1312891549	EUR	1.59%	1 043.46	133 563	1 089.75	139 488	0.22%
Temasek 0.5% 01/03/22	Aaa	Moody's	Singapur	XS1373130902	EUR	0.19%	1 006.82	2 649 957	1 017.08	2 676 949	4.17%
Slovakia 3.375% 15/11/24	A2	Moody's	Slovakkia	SK4120008871	EUR	0.41%	1.16	2 428 168	1.21	2 517 357	3.92%
Neste Oil 2.125% 17/03/22	NR	-	Soome	FI4000148671	EUR	0.88%	102 468.29	102 468	106 792.53	106 793	0.17%
OP Bank 1.25% 14/05/18	Aa3	Moody's	Soome	XS0931144009	EUR	-0.35%	1 013.53	131 759	1 013.81	131 795	0.21%
Abbey National Treasury 2% 14/01/19	A	S&P	Suurbritannia	XS1014539289	EUR	-0.10%	1 003.76	1 104 132	1 041.03	1 145 136	1.78%
Czech Republic 5% 11/06/18	A1	Moody's	Tšehhi Vabariik	XS0368800073	EUR	-0.49%	1 172.82	146 603	1 052.31	131 538	0.20%
Czech Republic 4.125% 18/03/20	A1	Moody's	Tšehhi Vabariik	XS0215153296	EUR	-0.27%	1 208.50	936 586	1 130.05	875 787	1.36%
Czech Republic 3.875% 24/05/22	A1	Moody's	Tšehhi Vabariik	XS0750894577	EUR	0.01%	1 252.35	1 127 114	1 193.46	1 074 116	1.67%
Apple 1% 10/11/22	Aa1	Moody's	USA	XS1135334800	EUR	0.24%	1 008.70	151 305	1 038.00	155 700	0.24%
IBM 1.875% 06/11/20	A1	Moody's	USA	XS0991090175	EUR	0.06%	1 084.93	195 288	1 054.43	189 797	0.30%
JP Morgan Chase 2.295% 15/08/21	A3	Moody's	USA	US46623EKG34	USD	2.60%	928.69	1 565 764	832.29	1 403 247	2.19%
Wells Fargo 2.1% 26/07/21	A2	Moody's	USA	US949746SA05	USD	2.62%	909.30	1 533 076	826.68	1 393 789	2.17%

Krediitasutuse nimi	Hoiuse liik	Päritoluriik	Reiting	Reitinguagentuur*	Algus-kuupäev	Alusvara nimetus	Intruss	Lõpp-tähtaeg	Hoiustatud summa	Turväärtus EUR	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
2. Hoised										15 615 242	24.32%
Arvelduskontod											
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		EUR			10 378 809	10 378 809	16.16%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		USD			97 690	97 690	0.15%
Tähtajalised hoised											
Citadele Banka Eesti filiaal	Tähtajaline hoius	Eesti	NR		08.05.2017	EUR	0.75%	07.05.2018	2 571 561	2 571 561	4.00%
Coop Pank	Tähtajaline hoius	Eesti	Ba2	Moody's	18.12.2017	EUR	0.25%	17.12.2018	2 567 182	2 567 182	4.00%
3. Muud varad										28 282	0.04%
Muud nõuded										28 282	0.04%

Initsiaalidega ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.K.
 Kuupäev/date 29.03.18
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

VARAD KOKKU	64 260 337	100.07%
Fondi kohustused	- 43 515	- 0.07%
FONDI VARADE PUHASVÄÄRTUS	64 216 822	100.00%

* Lühendatud reitinguagentuuride täisnimed on Moody's Investor Service, Standard&Poor's Corporation ja Fitch IBCA.

** Ühiku turuhind sisaldab selleks kuupäevaks kogunenud intressi.

¹ Reguleeritud turul mittekaueldavad võlaväärtpaberid.

Reguleeritud turul mittekaueldavate finantsvarade väärtuse hindamiseks kasutab AS LHV Varahaldus vastavalt veebilehel lhv.ee avalikustatud eeskirjale „LHV Varahalduse investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise sisemised protseduurireeglid“ aktiivse turu kõrgeimat ostunoteeringut hindamispäeva seisuga (last bid-price), mis saadakse infotarnija (Bloomberg) vahendusel.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
Initialed for the purpose of identification only
Initsiaalid/initials L.K.
Kuupäev/date 29.03.18
PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Fondi investeringute aruanne seisuga 31.12.2016

(eurodes)

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Päritoluriik	ISIN-kood	Nimi-väärtus	Valuuta	Intress	Löpp-tähtaeg	Kogus	Keskmine soetus-hind valuutas	Soetus-maksumus kokku EUR	Ühiku turuhind 31.12.2016 valuutas**	Turu-väärtus EUR	Osakaal fondi varade puhastusest
1. Väärtpaberid											35 503 525	37 268 699	63.88%	
Võlakirjad											35 503 525	37 268 699	63.88%	
Unicredit Bank Austria 1.875% 29/10/20	Aaa	Moody's	Austria	AT000B049408	100 000	EUR	1.88%	29.10.2020	15	100 882.70	1 513 241	107 623.63	1 614 354	2.77%
Anheuser-Busch 4% 26/04/18	BBB	Fitch	Belgia	BE6000782712	1 000	EUR	4.00%	26.04.2018	1 000	1 108.00	1 108 002	1 077.79	1 077 788	1.85%
Elering 4.625% 12/07/18	A2	Moody's	Eesti	XS0645947457	1 000	EUR	4.63%	12.07.2018	1 442	1 087.66	1 568 404	1 091.39	1 573 791	2.70%
Banco Santander 3.875% 06/02/26	Aa2	Moody's	Hispaania	ES0413900129	100 000	EUR	3.88%	06.02.2026	4	87 484.59	349 938	128 983.27	515 933	0.88%
BMW Finance 2% 04/09/20	A2	Moody's	Holland	XS0968316256	1 000	EUR	2.00%	04.09.2020	1 400	1 067.33	1 494 256	1 077.97	1 509 152	2.59%
Sabic Capital 2.75% 20/11/20	A-	S&P	Holland	XS0995811741	1 000	EUR	2.75%	20.11.2020	1 450	1 015.61	1 472 634	1 073.09	1 555 979	2.67%
IPIC GMTN 5.875% 14/03/21	Aa2	Moody's	Kaimanisaared	XS0605559821	1 000	EUR	5.88%	14.03.2021	800	1 249.34	999 472	1 254.00	1 003 200	1.72%
Qatar 4.5% 20/01/22	Aa2	Moody's	Katar	XS0615236006	1 000	USD	4.50%	20.01.2022	700	1 153.89	620 800	1 088.50	724 356	1.24%
Lithuania 3.4% 03/10/20	A-	Fitch	Leedu	LT0000607087	0.01	EUR	3.40%	03.10.2020	70 088 000	0.01	784 574	0.01	790 446	1.35%
Lithuania 2.1% 06/11/24	A-	Fitch	Leedu	LT1000610014	100	EUR	2.10%	06.11.2024	11 653	107.06	1 247 584	110.17	1 283 770	2.20%
Lithuania 5.5% 17/05/22	A-	Fitch	Leedu	LT0000610057	0.01	EUR	5.50%	17.05.2022	23 169 600	0.01	290 000	0.01	300 824	0.52%
Lithuania 3.375% 22/01/24	A3	Moody's	Leedu	XS1020300288	1 000	EUR	3.38%	22.01.2024	2 181	1 007.88	2 198 186	1 231.22	2 685 294	4.60%
Lithuania 4.95% 22/09/17	A3	Moody's	Leedu	LT1000600270	1 000	EUR	4.95%	22.09.2017	390	979.82	382 130	1 049.06	409 134	0.70%
Lithuania 4.1% 28/02/23	A3	Moody's	Leedu	LT0000610065	0.01	EUR	4.10%	28.02.2023	15 349 900	0.01	178 413	0.01	191 626	0.33%
Latvenergo 1.9% 10/06/22	Baa2	Moody's	Läti	LV0000801777	1 000	EUR	1.90%	10.06.2022	2 510	1 021.62	2 564 271	1 047.12	2 628 269	4.50%
Latvia 1.375% 23/09/25	A3	Moody's	Läti	XS1295778275	1 000	EUR	1.38%	23.09.2025	3 600	993.17	3 575 396	1 059.23	3 813 226	6.54%
SANOFI 1.875% 04/09/20	A1	Moody's	Prantsusmaa	FR0011560333	100 000	EUR	1.88%	04.09.2020	15	107 461.26	1 611 919	106 756.16	1 601 342	2.74%
Investor 4.5% 12/05/23	Aa3	Moody's	Rootsi	XS0625859516	1 000	EUR	4.50%	12.05.2023	1 552	1 237.15	1 920 062	1 280.73	1 987 687	3.41%
Investor 4.875% 18/11/21	Aa3	Moody's	Rootsi	XS0466670345	1 000	EUR	4.88%	18.11.2021	200	1 302.81	260 562	1 230.24	246 049	0.42%
PKO Bank 2.324% 23/01/19	A3	Moody's	Rootsi	XS1019818787	1 000	EUR	2.32%	23.01.2019	929	1 007.06	935 558	1 053.28	978 497	1.68%
Romania 4.875% 07/11/19	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS0852474336	1 000	EUR	4.88%	07.11.2019	271	1 166.16	316 028	1 140.21	308 998	0.53%
Romania 2.875% 28/10/24	Baa3	Moody's	Rumeenia	XS1129788524	1 000	EUR	2.88%	28.10.2024	1 490	991.64	1 477 549	1 065.04	1 586 911	2.72%
Temasek 0.5% 01/03/22	Aaa	Moody's	Singapur	XS1373130902	1 000	EUR	0.50%	01.03.2022	2 632	1 006.82	2 649 957	1 022.68	2 691 689	4.61%
Slovakia 3.375% 15/11/24	A2	Moody's	Slovakkia	SK4120008871	1	EUR	3.38%	15.11.2024	2 089 000	1.16	2 428 168	1.24	2 580 444	4.42%
Neste Oil 4% 18/09/19	NR	-	Soome	FI4000047360	1 000	EUR	4.00%	18.09.2019	300	995.33	298 599	1 100.90	330 269	0.57%
Abbey National Treasury 2% 14/01/19	A	S&P	Suurbritannia	XS1014539289	1 000	EUR	2.00%	14.01.2019	1 100	1 003.76	1 104 132	1 057.73	1 163 508	1.99%
Czech Republic 4.125% 18/03/20	A1	Moody's	Tšehhi Vabariik	XS0215153296	1 000	EUR	4.13%	18.03.2020	700	1 210.18	847 125	1 162.55	813 784	1.39%
Czech Republic 3.875% 24/05/22	A1	Moody's	Tšehhi Vabariik	XS0750894577	1 000	EUR	3.88%	24.05.2022	900	1 252.35	1 127 114	1 218.46	1 096 616	1.88%

Initsiaaliseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.K.
 Kuupäev/date 29.03.18
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Päritoluriik	ISIN-kood	Nimi-väärtus	Valuuta	Intress	Löpp-tähtaeg	Kogus	Keskmine soetus-hind valuutas	Soetus-maksumus kokku EUR	Ühiku turuhind 31.12.2016 valuutas**	Turu-väärtus EUR	Osakaal fondi varade puhas-väärtusest
Goldman Sachs 4.5% 30/01/17	BBB+	S&P	USA	XS0284727814	50 000	EUR	4.50%	30.01.2017	2	45 259.93	90 520	52 240.58	104 481	0.18%
Morgan Stanley 5.5% 02/10/17	BBB+	S&P	USA	XS0323657527	1 000	EUR	5.50%	02.10.2017	96	926.37	88 932	1 055.02	101 282	0.17%
Krediidiasutuse nimi	Hoise liik	Päritoluriik	Reiting	Reitinguagentuur*	Algus-kuupäev	Alusvara nimetus	Intress	Löpp-tähtaeg	Hoiustatud summa	Turuväärtus EUR	Osakaal fondi varade puhas-väärtusest			
2. Hoised											21 121 657	36.20%		
Arvelduskontod														
Swedbank	Nõudmiseni hoius		Eesti	Aa3	Moody's	EUR	0.01%		6 975 263	6 975 263	11.96%			
Swedbank	Nõudmiseni hoius		Eesti	Aa3	Moody's	USD			63 000	59 892	0.10%			
Tähtajalised hoised														
Citadele Banka Eesti filiaal	Tähtajaline hoius		Läti	B1	Moody's	EUR	0.67%	18.12.2017	4 109 453	4 110 371	7.05%			
Nordea Bank AB Eesti filiaal	Tähtajaline hoius		Rootsi	Aa3	Moody's	EUR	0.16%	18.12.2017	5 338 811	5 339 096	9.15%			
Šiauli Bankas	Tähtajaline hoius		Leedu	Ba1	Moody's	EUR	0.50%	27.12.2017	4 636 971	4 637 035	7.95%			
VARAD KOKKU											58 390 356	100.08%		
Fondi kohustused											- 47 090	- 0.08%		
FONDI VARADE PUHASVÄÄRTUS											58 343 266	100.00%		

* Lühendatud reitinguagentuuride täisnimed on Moody's Investor Service, Standard&Poor's Corporation ja Fitch IBCA.

** Ühiku turuhind valuutas sisaldab selleks kuupäevaks kogunenud intressi.

Reguleeritud turul mittekaubeldavate finantsvarade väärtuse hindamiseks kasutab AS LHV Varahaldus vastavalt veebilehel lhv.ee avalikustatud eeskirjale „LHV Varahalduse investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise sisemised protseduurireeglid“ aktiivse turu kõrgeimat ostunoteeringut hindamispäeva seisuga (last bid-price), mis saadakse infotarnija (Bloomberg) vahendusel.

Fondi investeringute aruanne 31.12.2016 seisuga on koostatud vastavalt Rahandusministri määrmuses nr 21 „Nõuded avalikustamisele kuuluvate investeerimisfondi aruannetele“, vastu võetud 13. aprill 2011, sätestatud nõuetele.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.K.
 Kuupäev/date 29.03.18
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

LHV Pensionifond S osakuomanikele

Meie arvamus

Meie arvates kajastab aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt AS-i LHV Varahaldus (Fondivalitseja) poolt valitsetava LHV Pensionifond S (Fond) finantsseisundit seisuga 31. detsember 2017 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas investeerimisfondide seadusega.

Meie poolt auditeeritud Fondi aastaaruanne sisaldab:

- raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab:
 - bilanssi seisuga 31. detsember 2017;
 - tulude-kulude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
 - rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
 - Fondi puhasväärtuse muutumise aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
 - raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat infot;
- investeeringute aruannet; ning
- tehingu- ja vahendustasude aruannet.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses Fondi aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamus avaldamiseks.

Oleme Fondivalitsejast ja Fondist sõltumatud kooskõlas Rahvusvaheliste Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (IESBA koodeks) ja Eesti Vabariigi audiitortevuse seaduses sätestatud eetikanõuetega. Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile ja Eesti Vabariigi audiitortevuse seaduse eetikanõuetele.

Muu informatsioon

Fondivalitseja juhatus vastutab muu informatsiooni eest, mis sisaldub Fondi majandusaasta aruandes lisaks Fondi aastaaruandele ja meie audiitori aruandele.

Meie arvamus Fondi aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei avalda muu informatsiooni kohta kindlustandvat arvamust.

Fondi aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi Fondi aastaaruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud selle info oma aruandes välja tooma. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Fondivalitseja juhatuse ja nende, kelle ülesandeks on Fondi valitsemine, kohustused seoses Fondi aastaaruandega

Fondivalitseja juhatus vastutab Fondi aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas investeerimisfondide seadusega ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu Fondivalitseja juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta Fondi aastaaruande koostamist.

Fondi aastaaruande koostamisel on Fondivalitseja juhatus kohustatud hindama Fondi jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui Fondivalitseja juhatus kavatses Fondi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Fondi finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses Fondi aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas Fondi aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt Fondi aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et Fondi aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamus avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;

- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Fondi sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning Fondivalitseja juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas Fondivalitseja juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Fondi jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infore, mis on selle kohta avalikustatud Fondi aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Fondi tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame Fondi aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas Fondi aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Fondi valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

AS PricewaterhouseCoopers

Ago Vilu
Vandeaudiitor, litsents nr 325

Verner Uiho
Vandeaudiitor, litsents nr 568

29. märts 2018